

Samu Géza-díj 2025 – Menasági Péter

A Samu Géza-díj – melynek megalapításában a magyar kultúra olyan jeles személyiségei működtek közre, mint Kő Pál, Makovecz Imre, Zelnik József – idén huszonegyedik alkalommal kerül átadásra. Engedjék meg, hogy köszöntsem Polgár Botondot is, az első Samu Géza-díjast, akinek híressé vált falevél-installációja Kő Pált a Samu Géza-díj létrehozására készítette.

Nagy örömmel és szeretettel mutatom be 2025 Samu Géza-díjasát, Menasági Péter Munkácsy Mihály-díjas szobrászművészt, egyetemi docent, a Magyar Képzőművészeti Egyetem szobrász tanárát, kollégámat, tanártársamat és barátomat. Mielőtt meggyanúsítanának azzal, hogy Gálhidy Péter kurátortársammal ezt a rangos díjat a barátainknak ítéljük oda, sietek elmondani, hogy szinte minden szobrász a barátunk, és mindig elgondolkodunk azon, vajon Kő Pál egyetértene-e a döntésünkkel. A legközvetlenebb indokot azonban Menasági Péternek néhány hete a szobrász szak epreskerti Parthenón-fríz termében rendezett kiállítása adta. A *Fénnyel érő sűrű csend – Hommage à Samu Géza* című kiállítás monumentális és felemelő tisztelgés volt a részéről a legendás mester emléke előtt, mégpedig úgy, hogy egy legendás költő, Pilinszky János verssorát idézte mottóként. Olyan korábbi, 2007 és 2017 között készült művekből válogatott, amelyek szorosan, de nem direkt módon kapcsolódnak Samu Géza szellemiségéhez, és szinte csak ebből a szellemi tartományból következtethetünk vissza az eredetükre. Szándékosan kerülöm a „Samu Géza stílusában” kifejezést, mert hát ő ilyesmivel nem törődött, Menasági pedig nem stílustanulmányokat csiszolgat. Bárcsak szavakba önthetnénk azokat az élményeket, amelyek Samu Géza őseredeti vehemenciájának és Menasági Péter intelligibilis reflexióinak összevetésekor felszikráznak bennünk...

A budapesti születésű Menasági számára a 2007-es vidékre költözés, a természettel való életvitelszerű együttélés, a népi tárgykultúrával történt közvetlen kapcsolatba lépés, valamint a népi famegmunkálási eljárások megismerése és elsajátítása a szobrászi horizont megnyílását, kitágulását is magával hozta. Az újként létrehozott archaizáló tárgyak, a 2015-ös *Napkút* és a *Csordultig (A bőség tornya)* című munkák, létező és funkcionáló népi tárgyak szurreális átprogramozásai. A toronyszerűvé megnyújtott, vagyis diszfunkcionálissá tett zsindelyesládából kicsorduló búzaszemek, akárcsak a *Napkútból* kicsillanó arany, paradox egzisztenciális élményeket sejtetnek. És bár úgy tűnt, hogy a kiállított darabok egy már lezárt/lezárult alkotói korszakba

tartoznak, a vadonatúj *Öblös* című dombormű, mely egy eredeti nyárfa teknőt használ fel, igenis helyet kér e korszak jelentősebb darabjai között.

Menasági Péter alkotókorszakai világosan elkülönülnek egymástól. Amiben mégis közősek, az a magas intellektuális szemlélet, a transzcendens irányultság és a kompromisszumot nem ismerő szakmai igényesség.

A rendkívül dinamikus alakuló és gyarapodó művek sorából most csak néhányat emelnék ki. A 2004-es rózsadombi Mansfeld Péter-emlékmű drasztikus kontrasztja – ember és archetonikus anyagtömegek – horrorisztikussá fokozva újul meg a Műcsarnok 2023-as *Súlypontok* című kiállításán látott *Melankólia-triád* darabjaiban, melyeket egy-egy Pilinszky-sor ihletett. „A teremtés bármily széles / az ólnál is szűkösebb”, az „Égve hagytad a folyosón a villanyt”, valamint a „Zuhanás, melyben szállni kell” sorok által ihletett plasztikák – nem is annyira elfogult és szubjektív, mindenesetre szerény – véleményem szerint századunk első negyedének legszuggesztívebb szobrászati megnyilvánulásai. Az emberi figurát megdöbbenítő téri helyzetekbe kényszerítő, klasszikus szobrászat ez, hátborzongatóan aktuális üzenettel, ahol a mentális költői képek és a súlyos szobrászi látogatások egymásba játszva éreztetik az emberi létezés szorongató misztériumát.

Menasági Péter az elmúlt években – divatos kifejezéssel élve – csúcsra járatta magát: alkotás, kiállítás, oktatás, szervezés... Hadd ajánljam figyelmükbe egyetemi osztályának most futó kiállítását, mely *Coincidentia oppositorum* címmel július 30-ig látható az újbudai Karinthy Szalonban.

2025. 06. 25.

Karmó Zoltán